

Говор посланика у Представничком дому Парламентарне скупштине БиХ Велимира Јукића на 70. Rose - Roth семинару Парламентарне скупштине НАТО-а

Сарајево, 19. март 2009.

"Иза нас је дуг период плодноне сурадње између БиХ и НАТО-а; од изравне потпоре ове мултилатералне организације процесу изградње мира и сигурности у БиХ, до стручне и материјалне подршке која је резултирала реформом сустава обране, као једне од свијетлих тачака у процесу приближавања Босне и Херцеговине еуро-атлантским интеграцијама.

Овај процес сурадње тијekom времена је доживио пожељну и сврсисходну трансформацију, од директног учешћа у осигурању сигурног окружја у послеријатној Босни и Херцеговини, до партнерског односа који се очитује у пријему БиХ у програм „Партнерство за мир“ у просинцу 2006. године, у оквиру којег дјелују различите иницијативе и програми које за крајњи циљ имају пуноправно чланство Босне и Херцеговине у НАТО-у. Истовремено не испушта се из вида првотна улога Савеза, а то је стабилизација и очување мира. У том смислу разматра се и евентуална еволуција операције ALTHEA, што ће зависити од објективне процјене потреба на терену.

У оквиру овог процеса Парламентарној скупштини БиХ припада важна улога, особито у дијелу остварења пуне демократске контроле над војним снагама, што је кључна саставница процеса реформе обрамбеног и сигурносног сустава. Наравно, потребно је и даље радити на унапређењу међуоперативности снага НАТО-а и Оружаних снага БиХ у циљу даљње интеграције босанскохерцеговачког обрамбеног сустава у НАТО оквире. У том смислу значајно је недавно потписивање „Споразума о статусу снага“ у оквиру програма Партнерство за мир, који ће увелике

олакшати практичну сарадњу са земљама чланицама НАТО-а, особито у правцу спровођења заједничких операција и вјежби.

Потребно је овдје истаћи и поља сарадње која све више добивају на значају а дио су мисије НАТО-а у БиХ, као што су: цивилно планирање у случају ванредних околности; јачање учешћа знаности у напорима за одржање мира и сигурности, те снажнији искорак према јавности коју треба упознати са свим предностима наше сарадње.

Сурадња БиХ и НАТО-а прецизирана је у „Индивидуалном партнерском програму“. Као што је познато ради се и на изради „Акционог плана за индивидуално партнерство“, а све у циљу јачања сарадње са НАТО-ом. Премда је реформа обране свијетла точка, потребно је наставити усклађивати даљње напоре са актуалним мандатом НАТО-а, превасходно на пољу реформе обране, борбе против тероризма, обавјештајних дјелатности, те по питању привођења осумњичених за ратне злочине.

НАТО самит у Букурешту из травња 2008. године, дао је оквирне смјернице за даљњу сарадњу БиХ и НАТО-а, која се треба водити посредством механизма „Интензивираниог дијалога“ о широкој палети политичких, војних, финансијских и сигурносних питања која се вежу за амбицију пуноправног чланства. Конкретизацију постојећих облика сарадње видимо и у потписивању „Споразума о судјеловању Оружаних снага БиХ у Међународној мисији у Афганистану (ИСАФ)“, као и „Финансијског споразума између Министарства обране БиХ и НАТО-а“, а на темељу којих је Босна и Херцеговина постала чланицом мисије ИСАФ-а. Овим чином БиХ је још једном показала спремност за испуњавањем обвеза које са собом носи чланство у НАТО-у. Све до сада учињено служи као потицај за улагање додатних напора како би се што журније испунили сви преостали увјети за приступање НАТО-у.

Као један од сљедећих корака намеће се потреба усвајања „Акционог плана за чланство“; иницијативе која је покренута на Вашингтонском самиту из 1999. године. Ради се о искушаном концепту који је помогао приступање седам земаља

НАТО-у у другом послјије-хладно ратовском кругу проширења из 2004. године (Бугарска, Естонија, Латвија, Литванија, Румунија, Словачка и Словенија).

„Акциони план за чланство“ је НАТО програм који подразумијева савјетодавно дјеловање, помоћ и практичну потпору прилагођену индивидуалним потребама земаља које претендирају на чланство у Савезу. Судјеловањем у овом програму БиХ би направила још један значајан искорак према чланству и придружила се другим земљама у региону: Албанији, Хрватској и Бившој Југословенској Републици Македонији.

Суштина је да земље које судјелују у „Акционом плану за чланство“ имају сачињене појединачне и државне планове са подацима о припремним активностима за потенцијално будуће чланство, а тичу се политичких, економских, обрмбених, сигурносних, правних, као и других аспеката значајних за реализацију чланства.

Приступањем у програм „Акциони план за чланство“ БиХ преузима активнију улогу у планирању ресурса, мјера и активности које је потребно реализирати за постизање стратешког циља чланства у Савезу. У том смислу, од изузетне је важности задржати и регионалну перспективу која подразумијева редовне сусрете и размјене мишљења између НАТО чланица и земаља које настоје остварити чланство. Акциони план за чланство је и средство путем којег Сјеверно-атлантско вијеће валоризира индивидуални прогрес земаља. С друге стране овај инструмент пружа модел за даљњи развој и унапређење укупног процеса планирања обране, што је важна ставка када је у питању приближавање еуро-атлантским интеграцијама.

Поред реченог, „Акциони план за чланство“ пружа оквир за интензивно вођење дијалога на различитим нивоима и у различитим облицима, о широком спектру питања која су релевантна за чланство у Савезу. Овај инструмент, међутим, не треба схватити као механизам надзора или контроле, већ као једну од

низа плодноносних и иновативних иницијатива, која има за циљ помоћи земљама које аспирају према чланству.

Дакле, „Акциони план за чланство“ представља формалну и практичну спону са пуноправним чланством, као иницијатива која се одвија у континуитету до самог тренутка приступања Савезу. Утолико је већи и њен значај за Босну и Херцеговину, јер је приближава перспективи достизања пуноправног чланства у Сјеверно-атлантском вијећу.

На концу, користим ову пригоду још једном да истакнем важност чињенице да је БиХ на путу да постане равноправан чимбеник унутар Савеза као моћног и демократског глобалног сигурносног оквира, који је, између осталог, политиком отворених врата пронашао начин да се суочи са последицама хладноратовским сигурносним изазовима, улажући у изградњу партнерског односа са другим земљама, међу којима, са задовољством могу устврдити, се налази и Босна и Херцеговина. " (крај)